

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2006. március 14.)

Írország 2005–2008-ra szóló, aktualizált stabilitási programjáról

(2006/C 82/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2006. március 14-én a Tanács megvizsgálta Írországnak a 2005–2008. közötti időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.
- (2) Írországban az elmúlt évtized alatt az egy főre jutó GDP és a foglalkoztatási szint látványosan gyors növekedést mutatott. Az utóbbi években az ír gazdaság növekedésének éves mértéke enyhén 5 % alatti volt — a legmagasabb az euro-övezetben —, a foglalkoztatás növekedése, valamint az infláció euro-övezeti átlaghoz való gyors konvergálása mellett. A költségvetés alakulása tekintetében a költségvetés egyenlegének helyzete nagyjából rendezett volt, az általános költségvetési egyenleg az elmúlt évtized legtöbb évében többleteket mutatott, az adóssághányad pedig jelentősen csökkent (2005-ben a GDP 30 %-a alá).
- (3) 2005. február 17-i véleményében a Tanács jóváhagyta a 2004–2007 közötti időszakot átfogó stabilitási program legutóbbi aktualizálásában bemutatott költségvetési stratégiát. A költségvetés 2005. évi végrehajtása tekintetében a megelőző aktualizálás a GDP 0,8 %-ának megfelelő államháztartási hiányt célzott meg, miközben a jelenlegi aktualizálás 0,3 %-os többletet becsül a lefelé korrigált növekedés ellenére. A 2005. évi költségvetés az eredetileg megcélzotthoz képest sokkal jobban alakult, annak legfőbb oka a bevételi oldalon található.
- (4) A program nagyjából követi a stabilitási és konvergenciaprogramoknak az új magatartási kódexben meghatározott modelljét és az adatszolgáltatásra vonatkozó követelményeket ⁽²⁾.
- (5) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyvben tervezettek szerint a reál-GDP a programidőszak alatt 4½ % és 5 % közötti szűk sávban marad. Ez a forgatókönyv a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján úgy tűnik, hogy valószínűsíthető növekedési feltételezésekre épül. Miközben a jelenlegi helyzet a gazdaság számára nagyjából kiegyensúlyozott feltételeket és erőteljesen folytatódó növekedést sejtet, a középtávú makrogazdasági kitekintéshez néhány negatív kockázat társul. Ezek a kockázatok a gazdaság nyitottsága miatt elsősorban a globális gazdasági kilátásokhoz kapcsolódnak; illetve hazai vonatkozásban az építési ipar jelentős megerősödésének lehetséges, hirtelen bekövetkező visszaeséséhez. A program HICP-inflációs előrejelzései alacsonyak lehetnek.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az e szövegben említett dokumentumok megtalálhatók a következő internetes oldalon:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ A programban megtalálható valamennyi, az új magatartási kódexben előírt kötelező adat, azonban a választható adatok hiányosak.

- (6) Az aktualizálás megerősíti az ír kormánynak a rendezett államháztartás fenntartása iránti elkötelezettségét. A 2005. év GDP-jének $\frac{1}{4}$ %-át kitevő többletéből kiindulva a költségvetési stratégia 2006-ra 0,6 %-os, a program utolsó két évére vonatkozóan pedig 0,8 %-os általános költségvetési hiányt céloz meg. Az elsődleges többlet a 2006–2008 közötti években a GDP $\frac{1}{2}$ %-ára esik a 2005. évi $1\frac{1}{2}$ %-os értékről. A bevétel-GDP arány csökkenő trendet követ, miközben a kiadási hányad kezdetben növekedik, majd a 2005. év szintjére csak a programidőszak végére esik vissza. A beruházás-GDP hányad az előrejelzések szerint a 2005–2008 közötti időszakban a GDP $\frac{1}{2}$ százalékpontjával növekedik. A 2005. évi költségvetés vártnál kedvezőbb alakulásától eltekintve az új aktualizálás nagyjából megerősíti a megelőző program költségvetési céljait.
- (7) A 2006-ra tervezett költségvetési expanziót követően, a közösen megállapított módszertan alapján számított strukturális egyenleg (vagyis a ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül) a programidőszak fennmaradó részében a tervek szerint a GDP kb. 0,1 %-án stabilizálódik. A program a költségvetési egyenleg helyzetére vonatkozó középtávú célkitűzést egyensúlyhoz közeli strukturális egyenlegben állapítja meg, és a programidőszak alatt a program középtávú célkitűzését kielégítő strukturális egyenleg fenntartását tervezi. Mivel a program középtávú célkitűzése meghaladja a minimálisan szükséges értéket (a becslések szerint a GDP kb. $1\frac{1}{4}$ %-ának megfelelő hiány), annak megvalósítása biztosítja a szükséges biztonsági sávot a túlzott hiány felmerülésével szemben. A megfelelés tekintetében a program középtávú célkitűzése nem lépi túl az euro-övezet és az ERM II tagállamai számára a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben meghatározottakat, és szigorúbb követelményt támaszt az adóssághányad és a hosszú távú átlagos potenciális kibocsátás növekedése által indokolthoz képest.
- (8) A költségvetés a programban előrejelzettnél kedvezőbben alakulhat, különösen 2006-ban. A bevétel-előrejelzések az adóbevételekre vonatkozóan óvatos feltételezéseket sejtet a programban, a kiadási oldalon pedig a tőkeáfordítások a tervezett allokációknál alacsonyabban alakulhatnak. Az aktualizálás makrogazdasági előrejelzéseire épülő költségvetési célokhoz kapcsolódó kockázatok semlegesnek tűnnek és nagyjából megfelelnek a Bizottság szolgálatai által készített értékelésnek; azonban a költségvetési előrejelzések, amennyiben középtávon bekövetkeznek a negatív makrogazdasági kockázatok, instabilak lehetnek.
- (9) A kockázatértékelés tekintetében a program költségvetési irányvonala elégségesnek tűnik ahhoz, hogy a programidőszak egészen át fenntartsák a program középtávú célkitűzéseit, a programban tervezettek szerint. Ezen kívül elég széles biztonsági sávot nyújt ahhoz, hogy szokásos makrogazdasági ingadozások mellett ne lépjenek túl a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-határértéket egyik évben sem.
- (10) Az adóssághányad, amely az 1990-es évek korai szakaszában továbbra is csak kissé maradt el a GDP 100 %-ától, a becslések szerint 2005-re elérte a GDP 28 %-át, ami jóval a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alatti. A program előrejelzései szerint az adóssághányad ezen a szinten stabilizálódik a programidőszak alatt. Amennyiben a National Pensions Reserve Fund (Nemzeti Nyugdíj Tartalék Alap-NPRF) nem szerzett volna meg nem államháztartási vagyoni eszközöket, úgy az adóssághányad jelentős mértékben csökkenne a programidőszak egészen keresztül.
- (11) Az államháztartás fenntarthatóságának tekintetében Írország közepes mértékű kockázattal szembesül a népességelöregedés előrejelzett költségvetési költségei folytán. A jelenleg rendezett költségvetési egyenleg, együtt az alacsony adósságszinttel és a Nemzeti Nyugdíj Tartalék Alapban felhalmozott eszközökkel, részben hozzájárul ahhoz, hogy hosszútávon ellensúlyozza az elöregedéshez kapcsolódó költségvetési kiadások – nevezetesen a nyugdíjkiadások – jelentős növekedését. Írország nemrég a közalkalmazottak nyugdíjrendszerére irányuló reformokat fogantatosított, emellett a hatóságok további, a közalkalmazottaknak járó nyugdíjak fenntarthatóbbá tételéhez hozzájáruló intézkedéseket terveznek. Célravezetőnek tűnik az arra irányuló kötelezettségvállalás, hogy a hozzájárulási ráták megfelelését nyomonkövetését rendszeres aktuáriusi ellenőrzésekkel végezzék. A népességelöregedés költségvetésre gyakorolt, hosszútávon jelentkező hatásainak enyhítését célzó további intézkedések végrehajtása mindazonáltal fontos elemét képezné az államháztartás fenntarthatóságát veszélyeztető kockázatok csökkentésének.

- (12) Az államháztartás területén tervezett intézkedések nagyjából megfelelnek a 2005 és 2008 közötti időszakra vonatkozó, az integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak. Írország tiszteletben tartja középtávú célkitűzését és az aktualizálás áttekintést nyújt a kormány strukturális reformprogramjáról, amely hozzájárul a közszolgáltatások minőségének javulásához, az állami kiadások hatékonyságának növeléséhez, valamint az ír gazdaság infrastrukturális igényeinek kezeléséhez.
- (13) Írország 2005. október 28-án, a növekedést és foglalkoztatást szolgáló megújult lisszaboni stratégiával összefüggésben benyújtott Nemzeti Reformprogramja különösképpen az államháztartást jelentősen érintő, következő kihívásokat azonosítja: i. a gazdasági és szociális infrastruktúrába való állami, illetve más, a növekedést szolgáló beruházások további hangsúlyozása; és ii. stabil makrogazdasági környezet megőrzése, valamint fenntartható államháztartás és visszafogott inflációs szintek biztosítása. A Nemzeti Reformprogramban bemutatott politikai irányvonalak költségvetési hatásait a stabilitási program költségvetési előrejelzései tartalmazzák. A stabilitási programban szereplő, az államháztartás területén tervezett intézkedések összhangban állnak a Nemzeti Reformprogramban előirányzott intézkedésekkel. A stabilitási program ezen intézkedéseket az államháztartás intézményi részleteire irányuló javasolt változtatásokkal egészíti ki, beleértve a költségvetési és becslési eljárás néhány újítását.

A Tanács véleménye szerint általánosságban a költségvetési egyenleg helyzete rendezett, és a költségvetési stratégia jó példája a Paktummal összhangban irányított költségvetési politikának. Ugyanakkor a Tanács felkéri Írországot, hogy folytassa a népességlegőregedés költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatásait kezelő intézkedések végrehajtását.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007	2008
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2005. dec.	4,5	4,6	4,8	5,0	4,8
	COM 2005. nov. ⁽²⁾	4,5	4,4	4,8	5,0	nincs adat
	SP 2004. dec.	5,3	5,1	5,2	5,4	nincs adat
HICP-infláció (%)	SP 2005. dec.	2,3	2,2	2,0	2,0	1,8
	COM 2005. nov.	2,3	2,2	2,5	2,4	nincs adat
	SP 2004. dec.	2,3	2,1	2,0	1,9	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	SP 2005. dec. ⁽¹⁾	0,1	- 1,3	- 1,9	- 2,2	- 2,1
	COM 2005. nov. ⁽⁶⁾	0,1	- 1,6	- 2,2	- 2,6	nincs adat
	SP 2004. dec. ⁽¹⁾	- 1,0	- 1,8	- 2,3	- 2,0	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2005. dec.	1,4	0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,8
	COM 2005. nov. ⁽²⁾	1,4	- 0,4	- 0,3	- 0,1	nincs adat
	SP 2004. dec.	0,9	- 0,8	- 0,6	- 0,6	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2005. dec.	2,6	1,5	0,6	0,4	0,5
	COM 2005. nov. ⁽²⁾	2,7	0,8	0,8	0,9	nincs adat
	SP 2004. dec.	2,1	0,6	0,6	0,7	nincs adat
Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2005. dec. ⁽¹⁾	1,4	0,8	0,2	0,1	0,1
	COM 2005. nov. ⁽²⁾	1,4	0,2	0,6	0,9	nincs adat
	SP 2004. dec. ⁽¹⁾	1,2	- 0,2	0,1	0,0	nincs adat

		2004	2005	2006	2007	2008
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2005. dec. ⁽⁴⁾	0,7	1,1	0,1	0,1	0,1
	COM 2005. nov. ⁽²⁾ ⁽³⁾	0,7	0,6	0,6	0,9	nincs adat
	SP 2004. dec.	<i>n.d.</i>	<i>nincs adat</i>	<i>nincs adat</i>	<i>nincs adat</i>	<i>nincs adat</i>
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2005. dec.	29,4	28,0	28,0	28,2	28,3
	COM 2005. nov. ⁽²⁾	29,8	29,0	28,7	28,2	nincs adat
	SP 2004. dec.	30,5	30,1	30,1	30,0	<i>nincs adat</i>

Megjegyzések:

⁽¹⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a programban lévő információk alapján

⁽²⁾ A Bizottság szolgálatainak 2005 őszi előrejelzése megelőzte a 2005. évi költségvetést, amelyre az aktualizált stabilitási program épül.

⁽³⁾ Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (ugyanúgy, mint a megelőző sorokban) az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések figyelmen kívül hagyása után

⁽⁴⁾ A program egyszeri és más átmeneti intézkedései (2005-ben a GDP 0,3 %-a, többletet csökkentő). Az ír pénzügyminisztérium becslései a 2004. és 2006. évi egyszeri intézkedésekre: 2004-ben a GDP 0,7 %-a és 2006-ban a GDP 0,1 %-a (mindkét esetben többletnövelő hatással).

⁽⁵⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések Bizottság szolgálatainak 2005. őszi előrejelzéseiben (2005-ben a GDP 0,4 %-a; többletsökkenő hatás)

⁽⁶⁾ A 2004–2007. közötti időszak lehetséges becsült növekedési értékei alapján, rendre 5,8 %, 6,1 %, 5,5 % és 5,3 %.

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi gazdasági előrejelzései (COM); a Bizottság szolgálatainak számításai.